

A Bolyai János Matematikai Társulat Közhasznúsági jelentése

a) számviteli beszámoló

a Költségvetés teljesülése 2005-ben/ terv 2006 (működés)

	terv 2005.	tény 2005.	terv 2006.
Közhasznú tevékenység bevételei			
1. Pályázati úton elnyert támogatás	1,270	2,283	2500
2. Rendezvények - bevételek	14,000	17,317	14000
3. Matematikai Lapok - bevételek	100	11	10
4. Kötetek eladása BJMT-ben	450	85	100
5. Kötetekért Springertől	2,700	1,959	1595
6. Matematikai Lapok - támogatás	600	611	350
7. Rendezvények - támogatás	1,940	347	300
8. Olimpiai szakkör - támogatás (OM-től)	2,500		2000
9. Tagdíjból származó bevétel	2,000	2,029	2000
10. egyszázalék	1,600	1,426	1400
11. kamatok	3,700	3,202	2200
12. lapjainktól	1,800	1,450	2000
13. Erdős Központtól	100	-	-
14. visszaigényelt ÁFA/Nemzeti kult.jár.	550	258	59
15. egyéb szolgáltatás (tankönyv-reklám)		418	
Bevétel összesen:	33,310	31,396	28514
Közhasznú tevékenység költségei			
1. Terembér/ irodabérlet	1,857	1,457	1520
2. Bérek (pótlékokkal)	8,409	8,409	8688
3. MTESZ tagdíj	-	264	135
4. MTESZ szolgáltatások	1,400	1,305	1360
5. Posta	460	372	300
6. Telefon	300	354	300
7. Irodaszer, sokszorosítás	180	246	200
8. Gépek karbantartása	280	135	150
9. Folyóiratok előfizetése	195	95	80
10. Útiköltségek	150	114	110
11. Virágok, kegyelet	10	10	10
12. Reprezentáció	10	2	10
13. Nemzetközi tagdíj	1,150	402	1150
14. Tagozatok költségei	1,500	1,132	1500
15. Díjak	1,300		1350
16. Matematikai Lapok	300	228	300
18. Tagjaink lapelőfiz. támogatás	200	329	270
19. Kötetek kiadása	1,500	1,480	945
20. Adatbázis-fejlesztés/karbantartás	100	70	100
21. Rendezvények	12,760	14,510	9570
22. Személyi kifizetések járulékokkal			
23. Bankköltség	350	379	300
24. Kifizetett ÁFA	600	76	
25. Nemzeti kulturális járulék	100	108	50
26. Internet	160	131	110
27. Olimpiai szakkörök	2,500	2,000	2000
28. Egyébkiadások(Küldöttgy.,Szaksz.,napt.)	250	132	150
29. Számítógép fejlesztés	100		
Költségek összesen:	36,121	33,740	30658
Eredmény:	-2,811	-2,344	-2144

b.) A költségvetési támogatás felhasználása, a vagyon felhasználásával kapcsolatos kimutatás, a cél szerinti juttatások kimutatása:

- az OM Alapkezelő Igazgatóságától:
- = a működési kiadások fedezésére kapott 600 eFt-ot a MTESZ-nek fizetett I., II., III., IV. és VI. havi helységhasználati díjak fedezésére fordítottuk,
- a Nemzeti Civil Alapprogram
- = Országos Hatókörű Civil Szervezetek Támogatásának Kollégiumától működési kiadásra kapott 2 millió Ft-ból (ebből 1,192 milliót 2005-ben, 808 eFt-ot 2006-ban kaptunk meg)
- személyi juttatásokra: 1,500 eFt-ot, dologi kiadásokra: 500 eFt-ot
- = Nemzetközi Civil Kapcsolatok és Európai Integráció Kollégiumától nemzetközi tagdíjakra 2005-ben kapott 400 eFt-ot az IMU tagdíj részbeni fedezésére fordítottuk.
- a NKÖM bérkiegészítésre 91 eFt támogatást adott (a MTESZ-en keresztül), ezt a munkatársak bérének kiegészítésére használtuk fel
- a Magyar Tudományos Akadémia támogatta a
- = Matematikai Lapok 2004. és 2005. évi kiadását 611 eFt-tal,
- = az Alkalmazott Matematikai Lapok 2005. évi kiadását 849 eFt-tal, ezen összeget a lap kiadására fordítottuk (a pénzt elkülönített alszámlán kezeljük)
- rendezvények támogatására 347 eFt.

c) a közhasznú szervezet vezető tisztségviselőinek nyújtott juttatások:

A Bolyai János Matematikai Társulat vezető tisztségviselői nem részesültek semmilyen anyagi, vagy természetbeni juttatásban.

d) A közhasznú tevékenység tartalmi beszámolója: Főtitkári beszámoló a Bolyai János Matematikai Társulat 2006. május 13-i küldöttgyűlésére, a 2003. április 5-i küldöttgyűlés óta eltelt időszakról

Bevezetőül szeretnék kiemelni néhány olyan kérdést, ami, vagy siker, vagy újdonság, vagy javítandónak tartom. A beszámoló második része tételesen ismerteti a Társulat elmúlt háromévi tevékenységét.

Sikerként könyvelhetjük el, hogy Társulatunk az egyre nehezedő körülmények ellenére fenn tudta tartani hagyományos tevékenységei jelentős részét, sőt bővített közülük néhányat.

A Társulat taglétszáma a beszámolási időszakban enyhén emelkedett, elsősorban a középiskolások taglétszáma nőtt meg, ami valószínűleg az ABACUS és KöMaL folyóiratok előfizetési díj támogatásának köszönhető.

A Társulat taglétszáma 2500 fő körül mozog, jelenleg 2490, ebből 1690 felnőtt és 800 diák (itt meg kell jegyezni, hogy a tagdíjfizetési morál nem a legmegfelelőbb, így ebben a létszámban sajnos vannak nem fizető régi tagjaink is). Továbbra is erőfeszítéseket teszünk arra, hogy pályakezdőket, fiatal tanárokat és kutatókat nagyobb létszámban tagjaink közé vonzzunk, ezen az úton is kérem ebben minden tagunk segítségét.

Anyagi helyzetünket a pénztárosi jelentés részletesen elemzi. Itt általánosságban azt szeretném megjegyezni, hogy – bár vannak tartalékaink – sajnálatos, hogy a három évet összességében tekintve, 1,8 milliót már vagyonunkból éltünk fel. Folyamatosan figyeljük a kiírt pályázati lehetőségeket. A pályázatokon elnyerhető összegek és a konferenciaszervezésből nyerhető haszon azonban bizonytalan. Érzékenyen érint bennünket a kamatok csökkenése, hiszen ez is tartalékunk fokozatos felélését eredményezheti. Gondjaink között említem, hogy a MTESZ-en keresztül korábban kapott állami támogatás megszűnt. Eközben a MTESZ szolgáltatások (terem, könyvelés, stb.) ára az inflációval, és az energia árának emelkedésével növekszik.

Összefoglalva: hangsúlyozni szeretném, hogy továbbra is mindent el kell követnünk annak érdekében, hogy – esetleges újabb tevékenységeket is felkutatva – további bevételi forrásokat, valamint támogatókat találjunk.

A Springer Verlag-gal közös könyvkiadási szerződésünk működik, ezzel kapcsolatban buzdítani szeretném tagjainkat monográfiák írására, a BSMS sorozat számára.

A Középiskolai Matematikai és Fizikai Lapok, Nagy Gyula főszerkesztésében, a beszámolási időszakban is folyamatosan jelent meg. Különböző pályázatoknak, és a lap céljait támogatók „egyszázalékos” felajánlásainak hála, nem volt gond a lap finanszírozásával sem.

Az alábbi részletes beszámolómból is kitűnik, hogy az Oktatási szakosztály tevékenysége igen eredményes volt, viszont kívánatos lenne, hogy a másik két szakosztály sokkal aktívabban dolgozzon. A Tudományos szakosztálynak pl. több erőfeszítést kellene tennie arra vonatkozóan, hogy a nehezedő körülmények ellenére több konferenciát rendezzünk.

A fentiekből is látszik, hogy – a napi feladatok elvégzésén felül – lesz az új vezetésnek is teendője bőven!

Részletesebb beszámoló

Vezető szervek működése

A beszámolási időszakban az Elnökség nyolcszor, a Választmány hatszor ülésezett, amiből két választmányi ülés sajnálatos módon határozatképtelen volt. Kértük a Tisztségekre jelölő bizottságot, hogy jelölései megtételénél ezt a szempontot is vegye figyelembe.

Kapcsolataink más szervekkel

Az elmúlt években is az Eötvös Loránd Fizikai Társulattal (közös lapkiadás, versenybizottságok munkájának koordinálása) és a Neumann János Számítógép-tudományi Társasággal (KöMaL informatika rovat) volt szorosabb együttműködésünk. A MTESZ-szel jó a kapcsolatunk, bár sokszor ellenvéleményünknek kell hangot adnunk, elsősorban a MTESZ-vagyoni felélésétől való aggodalmaink miatt.

A Nemzetközi Matematikai Uniónak és az Európai Matematikai Társulatnak folyamatosan tagja vagyunk. Tiszteletbeli elnökünk, Császár Ákos nagy munkával idén készített egy – a Társulat tevékenységét ismertető – dolgozatot, ami az Európai Matematikai Társulat folyóiratában, a Newsletters-ben jelent meg.

Tudományos szakosztály

A kialakult gyakorlat szerint a szakosztály munkájának zömét tudományos konferenciák szervezése jelenti.

A beszámolási időszakban – időrendben felsorolva – a következő konferenciák kerültek megrendezésre:

2003.: *Extremális gráfok konferencia, Simonovits Miklós 60. születésnapja tiszteletére* (Csopak, 28 magyar és 70 külföldi). Meghívott plenáris előadást tartott N. Alon, Bollobás Béla, A. Bondy, W.G. Brown, R. Faudree, P. Haxel, R. Holzman, Y. Kohayakawa, M. Krivelevich, A. Kundgen, Lovász László, D. Mubayi, O. Pikhurko, R. Radoicic, V. Rödl, Szemerédi Endre, T. Sós Vera, A. Thomasson, J. Verstraete.

Általános és halmazelméleti topológia kollokvium, Juhász István 60. születésnapja tiszteletére (Budapest, 11 magyar és 30 külföldi). Meghívott előadók voltak: A.V. Archangelskii, A. Dow, K. Kunen, S. Selah, J. Van Mill, W. Weiss.

Lineáris operátorok és a kvantummechanika alapjai, emlékkonferencia Neumann János születésének 100.

évfordulójára (Budapest, 11 magyar, 68 külföldi, a Neumann Társasággal és a MTA-val közös szervezésben), részt vett Neumann János lánya, Marina von Neumann is. 27 meghívott előadás a szakma legjelesebb képviselőitől.

Az évforduló alkalmából az Amerikai Matematikai Társulattal közösen emléktáblát avattunk Neumann szülőháza falán.

2004.: „*BIG5 – 400 év matematika*” c. konferencia Aczél János, Császár Ákos, Fuchs László, Gál István és Horváth János nyolcvanadik születésnapja tiszteletére (Budapest, az MTA-val közös szervezésben), az ünnepeltekén felül 11 előadás volt. Az előadások anyagából a Matematikai Lapok közölt egy válogatást.

2005.: *Fejér-Riesz konferencia, Fejér Lipót és Riesz Frigyes születése 125. évfordulója tiszteletére* (Eger, 33 magyar, 59 külföldi, összesen 24 országból). Meghívott plenáris előadók: Császár Ákos, Horváth János, Jean-Pierre Kahane, Allan Pinkus, Barry Simon.

Logic in Hungary '2005, Kalmár László - Péter Rózsa emlékkonferencia, születésük 100. évfordulója alkalmából (Budapest, 58 külföldi). Meghívott plenáris előadók: halmazelmélet: S. Friedman, M. Gitik, K. Kunen, S. Todorčević, algebrai logika: J. van Benthem, M. Makkai, D. Monk, „Foundations of Space-Time”: A. Daigneault, J. Earman. Külön emlékülésen Ádám András, Urbán János és Máté András méltatták az ünnepeltek tudományos, közéleti és pedagógiai munkásságát.

Oktatási szakosztály

A hagyományoknak megfelelően minden évben a szakosztály fő rendezvénye (a továbbképzésként akkreditált) matematikatanárok *Rátz László vándorgyűlése* volt, megrendezésére a következő helyeken került sor:

2003.: (Kiskunfélegyháza, július 1 - 4., 352 regisztrált résztvevő, közülük 34 fő határainkon túlról)

2004.: (Nyíregyháza, július 5 - 9.) A konferencián az eddigieknél lényegesen kevesebben (307 fő) vettek részt.

2005.: Salgótarján (július 4 - 8., 310 fő, közülük 33 „határon-túli”)

Az ELTE TFK Matematikai Tanszékével közösen mind a három érintett évben megrendeztük a *Varga Tamás Napokat*, melyen két napon keresztül hallhattak szakmai és didaktikai előadásokat a résztvevők.

A szakosztály továbbra is fontos feladatának tekinti a tanulóversenyek szervezését, illetve a szervezés szellemi támogatását.

Az Arany Dániel verseny az OKSZI-től a 2004/2005-ös tanévtől Társulatunk szervezésébe került vissza, a verseny lebonyolítása, az e célra létrehozott internetes portál segítségével történik.

A magyarországi „*Kenguru*” versenyt Pintér Ferenc vezetésével a Zalai Matematikai Tehetségekért Alapítvány bonyolítja le, a Társulat az eredményhirdetés budapesti megszervezését végzi.

A diákok körében közvetlenül folytatott társulati munka jelentős része az Ifjúsági *Matematikai Körön*, ill. a

tagozatokban működő ún. olimpiai előkészítő szakkörökön folyik. E szakkörök – a 2002-ben történt megújításuk és kiszélesítésük óta – Dobos Sándor irányításával jól működnek, részben az Oktatási Minisztériumtól évről-évre pályázott összegből, másrészt Alapítványunk finanszírozásában.

Továbbra is évente megszervezzük az ún. „Angol-magyar edzőtábor”-t, ami szintén az olimpiai felkészítést szolgálja. A tábor Bollobás Béla közreműködésével, angol kezdeményezésre szerveztük meg – először 2001-ben –, és az angol fél finanszírozásában kerül lebonyolításra a téli szünetben.

Csapatunk 2003-ban a 10-11., 2004-ben 7., 2005-ben a 9. helyen végzett az Nemzetközi Matematikai Diákolimpián. Köszönet illet mindenkit, aki ehhez hozzájárult.

A beszámolási időszakban az „Ericsson-díj”-ra érkező javaslatok véleményezésén kívül a Rátz Tanár Úr Életműdíj-ra érkező javaslatok elbírálását is az Oktatási Szakosztály speciális bizottsága véleményezte. 2005-ben felvetődött, hogy ez utóbbi odaítélésében való szerepünket pontosítani kellene.

A matematika alkalmazásai szakosztály

A szakosztály keretében került megszervezésre az Operációkutatási konferencia (2004, Győr, 70 magyar, a Magyar Operációkutatási Társasággal közös szervezésben).

A szakosztály figyelemmel kíséri és szükség esetén előadók ajánlásával is támogatja a hazai egyetemeken folyó alkalmazott matematikai jellegű rendezvényeket. Ennek az ELTE-n már nagyobb hagyománya van (1995 óta rendeznek "Alkalmazott matematika nap" címen rendezvényeket). A BME-n is rendeznek "Alkalmazott matematika" szemináriumokat. Továbbra is minden évben a Szakosztály bizottsága ítéli oda a Farkas Gyula emlékdíjakat.

Az Erdős Központ tevékenysége

Sajnálatos módon az Erdős Központ 2003-ban is már csak az Oktatási Minisztériumtól csupán a korábbi években szokásos támogatás 30 százalékát kapta, 2004, 2005-ben pedig teljesen megszűnt ez a támogatás. Ennek megfelelően egyre kevesebbet tudott megvalósítani terveiből.

A részlegesen támogatott rendezvények a következők voltak:

2003-ban:

Extremális gráfelmélet (Budapest-Csopak, június),

Alacsony dimenziós topológia (Budapest, június),

Csoportok és valószínűség (Budapest, július),

Halmazelméleti topológia (Budapest, augusztus),

Finsler geometria és alkalmazásai (Debrecen, augusztus),

Logika és számítástudomány (Szeged, szeptember),

Neumann János emlékkonferencia (Budapest, október).

Három Erdős Pál vendégprofesszori ösztöndíj odaítélésére is sor került.

2004-ben:

Probability Theory on Groups and Related Structures (Budapest, augusztus).

A jövőben is mindent meg kell próbálni elkövetni az Erdős Központ feltámasztására.

Tagozatok

2005. december 31-én 17 tagozatunk és 1 csoportunk működött (az Alapszabály értelmében 25 fő fölötti létszám esetén „tagozat” 10 - 25 főig “csoport” alakul) a következők szerint.

Tagozatok: Bács-Kiskun megyei, Baranya megyei, Békés megyei, Borsod-Abaúj-Zemplén megyei, Csongrád megyei, Fejér megyei, Győri, Hajdú-Bihar megyei, Heves megyei, Komárom megyei, Nógrád megyei, Soproni, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei, Tolna megyei, Vas megyei, Veszprém megyei, Zala megyei,

csoport: Sopron.

A Szolnok megyei Tagozatban hosszú időn keresztül gyakorlatilag nem folyt szervezett tevékenység. 2005-ben az aktív helyi tagokkal folytatott levelezés eredménye az lett, hogy „Tagozatként” nem tudnak működni, azonban időről-időre szakmai előadásokat továbbra is fognak tartani (csakúgy, mint olimpiai előkészítő szakköröket). Jelentős segítséget kaptunk tagozatainktól a rendezvények, elsősorban a Rátz László vándorgyűlés szervezésében: 2003-ban Kiskunfélegyházán, 2004-ben Nyíregyházán, 2005-ben Salgótarjánban támaszkodtunk a kollégáinkra. Ezen szervezési munkákért ezúton is köszönetet mondunk.

Dijaink, verseny-eredmények:

Szele Tibor Emlékérem:

2003: Csiszár Imre

2004: Csörgő Sándor

2005: Sárközy András

Beke Manó Emlékdíj:

2003.: Dobos Sándor, Halász Ágnes, Iharos Csabáné, Kuti Gusztávné, Marosszéki Gábor, Paulics Istvánné, Számadó László, Varga József

2004: Rácz János (nagy),

Antal Gábor Attila, Ferencz Éva, Filep László, Szabó Zsófia, Tarcsay Tamás, Tóth Ferencné,

2005: Pálfalvi Józsefné (nagy), Gyengéné Beé Andrea, Lippai Gergelyné, Pintér Klára, Poronyi Gábor, Szoldatics József, Udvarhelyi Csaba

Grünwald Géza Emlékérem:

2003: Abért Miklós, Györy Máté, Tóth Imre Péter, Weiner Zsuzsa

2004: Gyarmati Katalin, Hegedűs Pál, Király Tamás, Valkó Benedek

2005: Bessenyei Mihály, Braun Gábor, Kálmán Tamás, Waldhauser Tamás

Farkas Gyula Emlékdíj:

2003: Bátkai András, Mádi-Nagy Gergely, Wiener Gábor

2004: Baran Sándor, Hajdú András, Horváth Róbert, Marx Dániel

2005.: Kocsor András, Markot Mihály Csaba., Szeszler Dávid

Rényi Kató Emlékdíj:

2003: Juhász András, Katona Zsolt, Nyul Gábor, Szűcs Gábor, Hartmann Miklós

2004: Varjú Péter, Vértesi Vera, Kalmár Boldizsár

2005.: Glavosits Tamás

Patai László díj:

2003.: Lovas Rezső László,

2004.: Nagy Benedek,

2005.: Varjú Péter

Oktatási Szakosztályunk közreműködött a következő két díj odaítélésében is:

Rácz Tanár Úr Életműdíj:

2003.: Czapáry Endre, Rábai Imre

2004.: Rácz János, Reményi Gusztávné

2005.: Herczegh János, Némethy Katalin

Ericsson-díj:

2003.: Bereczkiné Székely Erzsébet, Brenyó Mihályné, Hegyi Györgyné, Lajos Józsefné, Pótáné Márton Mária, Zábrádiné Schmierer Emília

2004.: Csapó Lászlóné, Csete Lajos, Dobos Sándor, Dr. Geröcs László, Mike János, Dr. Vajda István

2005.: Csordás Mihály, Freller Miklós, Konfár László, Kovács István, Pákh György, Táborné Vincze Márta.

Versenyeink

Schweitzer Miklós emléktárgy:

2003.: I. díj: Terpai Tamás, II. díj: Máthé András, III. díj: Varjú Péter, Zábrádi Gergely, dicséret: Juhász András, Pálvolgyi Dömötör, Vizer Máté

2004.: I. díj: Máthé András, II. díj: Varjú Péter, dicséret: Vizer Máté,

2005.: I. díj: Varjú Péter, III. díj: Harangi Viktor, dicséret: Pach Péter Pál.

Kürschák József Matematikai Tanulóverseny:

2003.: Egri Attila, Kiss Demeter, Nagy Zoltán Lóránt,

2004.: I. díj: Hubai Tamás, II. díj: Czank Tamás, Gehér György, Jankó Zsuzsanna, Rácz Béla, Strenner Balázs

2005.: II. díj : Erdélyi Márton , Gyenizse Gergő, Jankó Zsuzsanna, Paulin Roland, Sümegi Károly, Szilágyi Csaba, III. díj : Magda Gábor, Nagy Csaba, Seres Gyula

Alapítványi támogatások

A Matematika Műveléséért és a Matematika Oktatásáért Alapítvány 2003-ban 2962 eFt, 2004-ben 2973 eFt, 2005-ben 2796,5e Ft támogatással segítette az országos jelentőségű érdekű matematikaoktatási eseményeket.

Kiadói tevékenység

A Combinatorica, a Középiskolai Matematikai Lapok és az ABACUS folyóiratok rendszeresen, időre jelennek meg.

A Periodica Mathematica Hungarica a beszámolási időszakban ütemesen jelent meg, évi 2 kötetben (utoljára a 51/2. száma jelent meg).

A Matematikai Lapok megújult szerkesztőbizottsággal és külalakban erősen dolgozik a lemaradása feldolgozásán (sajnos még csak az 2002-2003/1-es számnál tartunk, de két további füzet van előkészületben, ill. majdnem készen).

Az Alkalmazott Matematikai Lapok 2006/1-es száma jelent meg, majdnem kész a következő és előkészületben van az azt követő.

A Springer Verlag-gal kötött szerződés keretében, a BSMS sorozatban a tárgyidőszakban négy kötet jelent meg, a sorozat 12-15. kötetei:

12.: Böröczky Jr.-Kollár-Szamuely – Higher dimensional varieties and rational points

13.: Ozbagci-Stipsicz – Surgery on contact 3-manifolds and Stein surfaces

14.: A Panorama of Hungarian Mathematics in the Twentieth century, I.

15.: Györi – Katona – Lovász – More Sets, Graphs and Numbers.

A sorozat korábbi kötetei is megtalálhatók a társulatban.

Mindent el kell követnünk ezeknek a köteteknek az eredményes és jövedelmező terjesztése érdekében.

A <http://www.bolyai.hu/> című honlapunkon hasznos információkat talál, látogasson oda!

Budapest, 2006. április 20.

Juhász István
BJMT főtktár